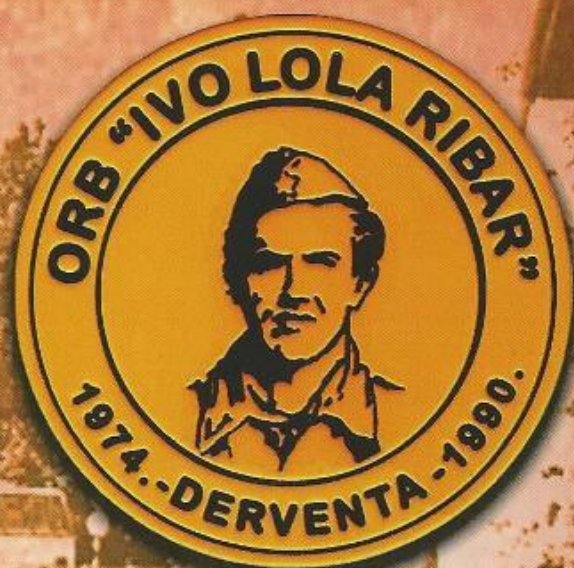
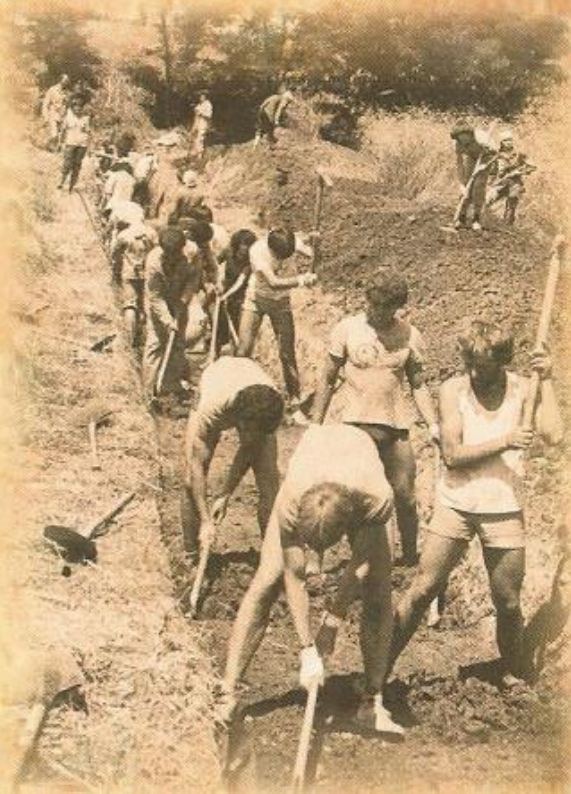
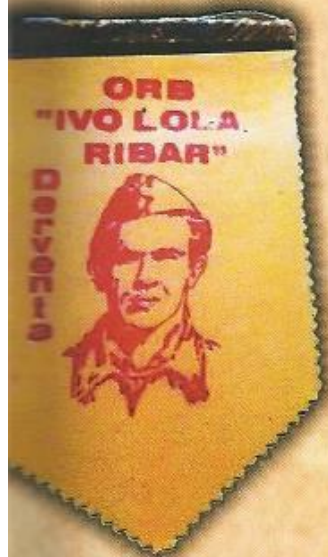

Franjo Miloš & Jasmina Radanović

PONOS BRIGADA

Knjiga druga

LJUBAV JE ZAKON KOJI PRIZNAJEM

Franjo Miloš & Jasmina Radanović

Ponos brigada

ORB „Ivo Lola Ribar“ Derventa 1974. - 1990.
knjiga druga

 BOSANSKA
RIJEČ
Sarajevo
2017.

Ovo smo mi: entuzijazam, zanos, volja, radost,
vedrina, snaga, odlučnost, ustrajnost i ponos.

Teško je naći prave riječi da iskažemo kako
nam je bilo i šta osjećamo. Sve što kažemo
čini nam se nedovoljno, nedorečeno,
siromašno. Oni koji akciju nisu doživjeli,
slušajući nas, naprotiv, dobiju osjećaj da u
svemu pretjerujemo.

SADRŽAJ

Uvod, Dokument sa dušom - - - - -	5
Himna i zastava brigade - - - - -	6
I DIO	
OVDJE SMO GRADILI - - - - -	7
Karta; Ovdje smo gradili - - - - -	8
Iz godine u godinu - godinama najbolji - - - - -	10
II DIO	
OVO SMO MI - - - - -	15
Građani prvog rade - - - - -	14
Ovo smo mi - - - - -	16
Pripreme za akciju - - - - -	17
Ispraćaj brigade - - - - -	18
Trasa - - - - -	20
Život u naselju - - - - -	33
Prva pomoć - - - - -	39
Na tvome ramenu - - - - -	42
Komandanti i traseri - - - - -	44
Portreti i crtice - - - - -	48
Djevojke - - - - -	70
Internacionalne brigade na akcijama - - - - -	71
Smotra opštinskih brigada - - - - -	72
Priznanja i nagrade - - - - -	74
Brigadirska tradicija – zastava na najvišem vrhu - - - - -	76
Bratimljena brigada i susreti brigadira - - - - -	78
III DIO	
AKCIJE - - - - -	85
"Kozara 74" - - - - -	87
"Partizanski put 75" Fruška Gora - - - - -	90
"Beograd 76" - - - - -	93
"Niš 77" - - - - -	96
"Šamac-Sarajevo 78" - - - - -	99
"Kadinjača 79" - - - - -	103
"Streževo 80" - - - - -	105
"Suha Krajina 81" - - - - -	107
"Olimpijada 81" - - - - -	109

"Pešter 82"	111
"Titova Mitrovica 83"	113
"Ogulin 84"	116
"Pešter 85"	119
"Titova šuma 86"	121
"Omladinska pruga Tuzla-Zvornik 87"	123
"Omladinska pruga Tuzla-Zvornik 88"	125
"Kikinda 89"	127
"Neretva 90"	129
 IV DIO	
SJEĆANJA	133
<i>Blagojević Mladen</i>	
Željeli smo izgraditi bolji svijet	135
<i>Cepalović Senahid</i>	
Ponosan sam što sam brigadir. I opet bih... ..	140
<i>Čizmić Mustafa - Čava</i>	
Akcija-život-	142
<i>Danić Majo</i>	
Draga sjećanja	149
<i>Đipa Safet</i>	
Imali smo neiscrpnu snagu i volju-	152
<i>Jevtić Sretko</i>	
Cijela Derventa sa brigadom	154
<i>Kovačević Violeta</i>	
Četiri decenije nakon ORA "Kozara 74"	156
<i>Lloveras Montse</i>	
Od drugarstva do prijateljstva	164
De la camaraderia a la amistad; From comradeship to friendship	
<i>Medenčević Sulejman</i>	
Akcija - period odrastanja i sazrijevanja	183
<i>Miloš Franjo</i>	
Zeleni se, zeleni-	186
<i>Pazurević Radovan</i>	
Radom i pjesmom do prve Plakete „Veljko Vlahović"	192
* Roditeljski ponos i suze radosnice	194
<i>Pelesić Fadil</i>	
Ta sjećanja mogu l' da se kupe... ..	198
<i>Radanović Jasmina</i>	
Moj brat brigadir	202
<i>Rašić Jure</i>	
Imali smo ideale: graditi i pripadati boljem svijetu	206

<i>Ružičić-Radanović Nada</i>	
Radili bez plate, a bili srećni - - - - -	209
<i>Zubanović Mevludin</i>	
Prugu, prugu mi daj - - - - -	210
V DIO	
I JOŠ PONEŠTO - - - - -	213
"Ukrina 82" - - - - -	215
ORB "Vlado Šuput" Pupoljak mladosti - - - - -	218
Dervenćani u drugim brigadama - - - - -	221
Oj Dervento, čaršijo na brijegu - - - - -	222
Omladinske pruge u Bosni - - - - -	226
Svaki dan pobjeda - - - - -	229
Svojim rukama, u znoju svog lica - - - - -	231
Udarnik – građanin prvog reda - - - - -	232
O nastanku knjige - - - - -	234

Uvod

Dokument sa dušom

Istorijska je činjenica da smo bili. Istorijska je činjenica da smo gradili, svojim rukama, uglavnom u svoje slobodno vrijeme, dobrovoljno. Činjenica je da smo se družili, pa i više od toga. Vezala nas je jedna ideja, vezala nas je brigadirska pjesma, uniforma, brigadirski stroj, zdravo nadmetanje u radu, u druženju, u zabavi, u učenju. Bili smo jedno: brigadir.

Nikada niko neće moći srušiti, a kamoli negirati sve što smo mi, svojim rukama i entuzijazmom, svojom ljubavlju izgradili. Gradili smo i društvo i sebe, i ne samo krampom i lopatom, nego i svojim znanjem i mladalačkim žarom koji još uvijek osjećamo u trenucima kada nas sjećanja vrate u te brigadirske dane.

Ponosan sam što sam sve to doživio, što sam bio i ostao dio istorije koju su ravno 50 godina ispisivale na stotine hiljada djevojaka i mladića širom Jugoslavije. Nigdje u svijetu, a nije samo naša zemlja praktikovala ovaj oblik dobrovoljnog rada, nije zabilježena tolika masovnost, visok moral i praktični rezultati omladinskog dobrovoljnog rada. Onako kako je Jugoslavija na ovom polju prednjačila u svijetu, tako je i omladina Dervente pripadala onima koji su bili najbolji u svojoj zemlji.

Iz godine u godinu, godinama najbolji – to smo mi. Neka se zna. Gradili smo u svim bivšim republikama: puteve, pruge, vodovode, komunalne i fabričke objekte, pošumljavali smo goleti... Gradili smo i ponosni smo na to.

Iako je ova knjiga pisana gotovo 30 godina nakon posljednje ORA, brigadirski duh još u nama živi i brigadirska vatra gori nesmanjenim žarom. To potvrđuju i naša kazivanja i pisanja o jednoj od najljepših epizoda naših života.

Druga knjiga, „Ponos brigada” je dokument sa dušom. Nastojali smo zabilježiti činjenice koje smo uspjeli prikupiti i obojiti ih brigadirskim duhom. Ništa više i ništa manje.

podjela marende

Ti naporni dani i neprospavane noći, požrtvovanost svih sudionika, danas nam se zacijelo čine nestvarnima. Jedina nagrada bila nam je u spoznaji da radimo za svoju zemlju i za bolje sutra.

(Ivan Celmić „Ceste i mostovi”)

Prvi put se vidimo, rođeni smo u krajevima koji su udaljeni po pet stotina i više kilometara, ne govorimo isti jezik, ali svi osjećamo isto. Gledamo se u mlade, plamene oči i pjevamo, pjevamo...

podizanje zastave

sređivanje naselja

Nevzeta Zdunić

Bila su to divna vremena, a radili smo kao životinje, od 6 ujutro. Što da vam kažem? Izabrala sam radnu akciju u Srbiji (Kragujevac), a ne naturalno putovanje u Rovinj.

Pozdrav idealistima i brigadirima!

ZORA STJEPANOVIĆ,
DVA PUTA NA AKCIJI
— DVA PUTA UDARNIK

Divne akcijaške uspomene

*akcijaške vode, teško može da se
otino. Nada se da će već idućeg-
dine porovo na akciju, da H.*

59

Dva puta na akciji, dva puta udarnik.

Radila vrijedno, zalagala se i trudila pa sad s ponosom nosi dvije udarničke značke.

Plakala je na rastanku sa brigadom iz Leposavića. Žao joj je što je akcija završena, što se rastaje sa drugovima. A te suze najbolje govore kakav je akcijaški život.

Sulejman-Suki Medenčević i Stipo Bekić

Djevojke

70

Djevojke, svaka vam čast! Na trasi ravnopravne, u naselju za koplje ispred drugova. Neumorne i uvijek vesele.

Ilida Jusufbegović, Marijana Miloš,
Mira Bakula, Ružica Tomas

RADILI BEZ PLATE, A BILI SREĆNI

Biti dio kolektiva je za većinu nas bio glavni cilj. U mašti smo trčali sa Jovančetom, Stricem, Lunjom... po Prokinom gaju, bili članovi Ljubanove zadruge, gradili mlin sa družinom Pere Kvržice. Onda smo prerasli te snove i shvatili da možemo ipak biti dio neke družine pred kojom ima toliko mnogo mogućnosti. Zajedno sa ostalim učenicima srednjih škola iz Dervente vikendom smo sretni odlazili na lokalne radne akcije. Pošumljavali smo Babino brdo, čistili oko Ukrine, družili se sa vršnjacima. Teško je danas nekome, ko to nije doživio, opisati sreću u momentu kada su pročitali vaše ime na spisku članova omladinske brigade koja ide u prvu smjenu ORA „sutjeska-70“.

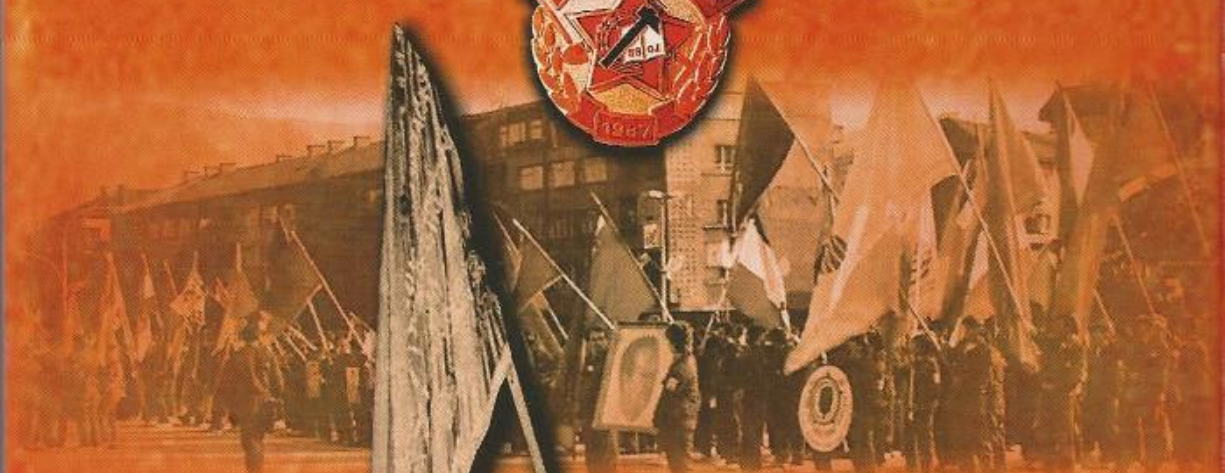
Mjesec dana je brzo prošao. Ostale su uspomene vezane za te dane. Ostala su sjećanja na jedan od onih dana kada ne pitate kome treba pomoć, ne trudite se da drugi budu lošiji jer ćete tako vi biti bolji. Završili smo svoju smjenu, ali nebo je čudno, navlače se oblaci... možda drugovi na gradilištu neće uspjeti da ispune normu. Da im pomognemo? Dileme nema.

Veče je opet uz muziku i druženje, zaboravlja se umor, liječe se žuljevi, ali ne bole. Znam da se vremena mijenjaju i da svaka generacija ima svoje ideale, ali mi je žao što poslije ovakvih priča većina postavlja pitanje: „Radili ste bez plate?“ Žao mi je što neće imati sreće da sve to prožive, a iz njihovog današnjeg ugla sve je to vjerovatno za rubriku „Vjerovali ili ne“ pod naslovom „RADILI BEZ PLATE, A BILI SREĆNI“

**Veliki interes
za radne**

ISBN 978-9958-26-185-5

9 789958 261855

Sa prezentacije knjige na susretu brigadira. Derventa, 28 juli 2017.

